Academia de Muzică „Gh. Dima”
Școala doctorală „Sigismund Toduță”

From Tradition to Innovation;
Debussy and Bartók's “Roads less travelled” at the crossroads of Modernism

Doctorand:
Elizabeth Askren-Brie

Conducător de doctorat
Prof. univ. dr. Adrian Pop

Table of Contents

SUMMARY

English

"From Tradition to Innovation; Debussy and Bartók's 'Roads less travelled' at the crossroads of Modernism" tackled a mammoth challenge: compare the lives and works of two outstanding figures in modern classical music -- one epitomizing the elegance and refinement of France's Belle Epoque, the other championing folklore's raw and natural beauty from the Austro-Hungarian Empire's repressed nations -- and draw significant and multiple connections between them.

The task was as intriguing as it was daunting; and I dare say the mission, in all of its glorious imperfection, is now accomplished. The architecture of the dissertation was inspired from the classical scientific approach. In order to demonstrate relationships between two subjects, one must first clearly define the subjects separately. The initial point of contact between them must then be examined, and significant results of the contact noted. But in the case of exploring Debussy and Bartok's connections, the equation was not so simple; another, more complex variation was needed.

Biographical research on Bartok and Debussy was already well done by some of the most respected musicologists of the 20th and 21st centuries. The lense through which most of the

biographies were written, however, was narrow in scope and focus. Most authors glossed over the composers' childhoods in order to fulfill a necessity en route towards the most important phase of the creative geniuses: their adulthood, when their artwork was produced. Those who did document Debussy and Bartok's childhoods with more interest did so either from a medical standpoint, as was the case particularly with Bartok's various afflictions, or from an interested point of propaganda -- in Debussy's case, it was to hide the extent and details of his family's misery in the older biographies. A more human, less partisan gaze upon their childhoods was necessary in order to highlight the *emotions* behind the *facts* of their formative years. Although childhood people, places, and objects were present in both Bartok and Debussy's creative output, they were only vessels in which the artistic essence, i.e. the potent mix of associated feelings, were stocked and were eventually unleashed into the composers' works. It is from this perspective that the biographical sections of Chapters 1 and 2 were researched.

The analytical sections of the first two chapters also provided a new focus and perspective on Bartok and Debussy by comparing aspects of their famous *chefs d'oeuvres* with their earliest attempts at composition. Here again, research was distinct and disconnected: most musicologists spent all of their energy analyzing the famous works alone, while only a handful was interested in the composers' earliest published works. In fact, only the highly-specialized Bartok Archives in Budapest and the private Bartok Records showed any care for young Béla's student works; and as for Debussy, although his *Nuit d'Etoiles* was appreciated and published soon after its composition, the Suite no. 1 remains unpublished to this day, and was only accessible in its original manuscript form by special appointment with the private Morgan museum.

Why are these *oeuvres de jeunesse* so important? Because they show the most glorious and magical moment in the life of a budding composer: the transition from amateur to artist. These forgotten pieces are the proof of great artists once on the brink of finding their definitive voice, constructing their musical language, embracing their own culture and language. It is a moment of great courage and empowerment, and inspiration for us all. By rescuing these young works from obscurity and comparing them to later, more accomplished compositions, the entire creative cycle is considered, which brings even more admiration and appreciation for the artist and their finest creations.

Once the biographical and musicological aspects of Bartok and Debussy's lives were examined, certain shared artistic proclivities were brought to light. Given the deep common undercurrents in the two composers' early years, it came as little surprise to uncover their multiple affinities concerning tradition, exoticism, and innovation. Here again, research previously affected in these areas was extremely specialized and uni-dimensional. Although musicologists were very concerned with labelling the two composers' compositional techniques or in defining their language, they seldom explained the roots of the issue, and of course never made specific correlations between Bartok and Debussy. In this area, the dissertation presents new and useful material as well.

Finally, some of the data displayed in the annexes is newly cross-referenced and therefore offers more accurate information than previously available. Debussy's complete worklist, for example, was incomplete on both the Bibliothèque National de France's website and on that of the Centre de documentation Claude Debussy (!). The list of childhood addresses for the two composers are similarly more complete than was found on any single source.

Finally, "From Tradition to Innovation; Debussy and Bartók's 'Roads less travelled' at the crossroads of Modernism" presents a new perspective into the personal and creative origins of two compositional giants in classical music. On a larger scale, it provides further proof that behind all giants are children with great dreams, and an even greater will to express them.

<u>Româna</u>

„De la tradiție la inovație; drumurile mai puțin bătătorite ale lui Debussy și Bartok la răscrucea Modernismului" a reprezentat o uriașă provocare, aceea de a compara viețile și creațiile a două figuri proeminente ale muzicii clasice moderne și de a descoperi conexiuni semnificative între ele: Debussy, care reprezintă eleganța și rafinamentul stilului francez Belle Epoque, pe de-o parte și Bartok, un veritabil ambasador și apărător al frumuseții și profunzimii folclorului națiunilor oprimate de către imperiul Austro-Ungar, pe de altă parte.

Provocarea a fost pe cât de interesantă, pe atât de dificilă și aș îndrăzni să spun că misiunea, deși prezintă, cu certitudine, și unele imperfecțiuni, este acum îndeplinită. Teza are o structură științifică extrem de clară, axându-se în prima secțiune pe analiza separată a fiecărui subiect în

parte pentru ca apoi să demonstreze suprapunerile dintre subiecte și să descopere conexiuni și intersectări notabile. Însă, în ceea ce privește explorarea punctelor comune dintre Bartok și Debussy, ecuația nu a fost chiar atât de simplă, fiind nevoie de o metodologie foarte complexă.

Cercetările biografice despre Bartok și Debussy au fost deja efectuate temeinic de către unii dintre cei mai respectați muzicologi ale secolelor XX și XXI. Filtrul prin care aceste biografii au fost scrise, este, însă, unul destul de îngust în ceea ce privește amploarea și elementele pe care se axează. Majoritatea autorilor au tratat superficial copilăria compozitorilor, pentru a ajunge repede la viața adultă și, deci, la cea mai importantă etapă a geniului lor creator și a marilor capodopere. Cei care s-au documentat asupra copilăriei lui Debussy și a lui Bartok cu mai mare interes, au făcut-o fie din punct de vedere medical, așa cum a fost cazul lui Bartok, care suferea de diferite afecțiuni, fie din punct de vedere al propagandei, așa cum este cazul la Debussy – scopul fiind acela de a ascunde detaliile mizeriei familiale din biografiile mai vechi. Astfel a fost necesară o privire mult mai umană asupra copilăriei lor pentru a evidenția emoțiile, trăirile, stările din spatele acțiunii prezente în anii formatori. Deși figuri importante, oameni și locuri din copilărie se regăsesc în creația ambilor compozitori, acestea reprezintă doar niște recipiente în care esența artistică, puternicul amestec de sentimente aferente, erau stocate și eliberate în creația artistică de mai târziu. Cercetarea asupra secțiunilor biografice din primele două capitole a fost realizată din această perspectivă.

Secțiunile analitice din primele două capitole oferă, de asemenea, o nouă viziune asupra lui Bartok și a lui Debussy, comparând aspecte ale celebrelor capodopere, cu încercările componistice din tinerețe. Din nou, cercetarea a fost clară și aproape singulară în demersul ei, cei mai mulți muzicologi folosindu-și toată energia în analizarea lucrărilor celebre, în timp ce foarte puțini sunt interesați de lucrările publicate la început de drum. De fapt, doar Arhivele Bartok din Budapesta (supra-specializate, de altminteri) și înregistrările personale ale lui Bartok au manifestat interes, respectiv au redat și s-au aplecat asupra compozițiilor acestuia din studenție. În ceea ce-l privește pe Debussy, chiar dacă *Nuit d'Etoiles* a fost apreciat și publicat imediat după ce a fost compus, Suita nr.1 a rămas nepublicată până în prezent, fiind accesibilă doar în forma manuscrisului original, printr-o programare la Muzeul Privat Morgan.

Însă de ce sunt atât de importante lucrările din tinerețe? Cu singuranță acestea reprezintă debutul unui periplu sinuos ce, prin momentele magice ale copilăriei și prin catacombele sufletului, dezvăluie drumul de la copil la artist și de la artist la geniu. Aceste piese uitate

reprezintă dovada marilor artiști care au fost cândva pe malul a ceea ce înseamnă definiriea propriei voci, construirea propriului limbaj muzical, acceptarea propriei culturi și a propriei identități lingvistice, de fapt, a propriei identități artistice în general.

Asumarea identității artistice reprezintă un act de mare curaj și este influențată profund de o multitudine de factori care-și au rădăcinile în copilărie și care apar, în forma lor pură și crudă, încă verde, în creația de tinerețe. Prin aducerea la lumină din obscuritate a acestor lucrări de tinerețe și comparându-le cu desăvârșitele lucrări de maturitate, ciclul creator este privit în ansamblul lui, dezvăluindu-se astfel noi valențe și noi perspective asupra creației artistice ulterioare.

Odată ce biografiile celor doi compozitori au fost exhaustiv analizate, au ieșit la lumină aspecte nebănuite din creația de maturitate. În mod poate surprinzător, această privire de ansamblu a reușit să dezvăluie conexiuni nebănuite între cei doi compozitori în ceea ce privește tradiția, dar și elementele exotice și inovatoare. Cercetările muzicologice anterioare, unidimensionale și extrem de specializate, s-au axat, mai curând, pe etichetarea limbajelor și tehnicilor compoziționale ale celor doi compozitori, concentrându-se arareori pe rădăcina creațiilor acestora și, prin urmare, pierzând din vedere fascinantele conexiuni dintre cei doi. Lucrarea de față a încercat să pătrundă în dedesubturile creației artistice a fiecăruia dintre cei doi compozitori, ceea ce a facilitat punerea acestora într-o oglindă imaginară capabilă să ofere o privire de ansamblu, dar și noi perspective.

Unele date la care s-a făcut referire în anexele din finalul tezei sunt rezultatul cercetării laborioase, menite să ofere informații mai precise despre cei doi compozitori decât s-a găsit în lucrările științifice de până acum. Lista completă a compozițiilor lui Claude Debussy, de exemplu, a fost indisponibilă atât pe pagina de web a Bibliothèque National de France, cât și a Centre de documentation Claude Debussy.

„De la tradiție la inovație; drumurile mai puțin bătătorite ale lui Debussy și Bartok la răscrucea Modernismului" prezintă, așadar, o nouă perspectivă asupra creației celor doi giganți ai muzicii, demonstrând totodată că toți giganții au fost cândva copii cu vise și idealuri mărețe și cu o imensă dorință de a le exprima și, deci, de a le materializa.

-- traducere: Prof. Silvia Sbârciu

Cuvinte-cheie:
Debussy, Bartok, innovation, tradition, folklore, family, orchestra, opera, analysis, childhood, orchestration, similarities